

ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΠΑΙ

Υπό κ. ΕΥΘ. ΜΠΟΥΝΤΩΝΑ
του ὕμνουτος Θεσσαλονίκης

Εἶναι πολὺ ὀρθοί αἱ σκέψεις καὶ κρίσεις, ἅς ἡ «Τραπεζιτική» ἐκφράζει ἐν τῷ φύλλῳ τοῦ Ἰουνίου, ἀναφορικῶς μὲ τὸ ἄνω θέμα καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὀργάνωσιν τῶν διακοπῶν τῶν ὑπαλλήλων καὶ ἰδίᾳ τῶν ἐριτῶν τοιοῦτων πρὸς ἀνανέωσιν τῶν παραγωγικῶν αὐτῶν δυνάμεων.

Δὲν εἶναι δύσκολον εἰς τοὺς μεγάλους ὀργανισμούς, ὡς παρ' ἡμῖν τὸ Τ.Υ.Π.Ε.Τ. καὶ ὁ σύλλογος τῶν ὑπαλλήλων Ε.Τ. νὰ διοργανώσουν διὰ τοὺς ὑπαλλήλους θερινὰ κατασκηνοῦσαι ὁμαδικὰ παρὰ τὴν θάλασσαν ἢ εἰς τὸ βουνὸ καὶ εἰς διάφορα μέρη, ἀναλόγως τῶν ἀπαιτήσεων τῶν ὑπαλλήλων ὡς καὶ τῶν οἰκογενειῶν των, διὰ σχετικῶς μικρῶν κρατήσεων ἐκ τῶν ἀποδοχῶν των ὡς καὶ εἰσφορῶν τῶν ἐργοδοτῶν διὰ τὴν διαφύλαξιν τῆς ὑγείας τῶν ἐργαζομένων εἰς αὐτάς καὶ τῶν οἰκογενειῶν των.

Ἔχομεν ἀπτόν παράδειγμα, ἐδῶ εἰς τὴν Θεσσαλονίκην τὸ ἔργον τοῦ ἀρίστου ἐμπορικοῦ ὀργανισμοῦ καὶ τῶν ἐκλεκτῶν διευθυντῶν τῆς Ἐμπορικῆς Ἐνώσεως Θεσσαλονίκης.

Ὁ ὀργανισμὸς οὗτος ἐν τῇ μερίμνῃ διὰ τὸ προσωπικόν του καὶ τὰς οἰκογενεῖας ἐν γένει τῶν ὑπαλλήλων, ἔκτισεν εἰς μέρος κατάλληλον εἰς τὸν Χορτιάτην εἰς ὕψος 700 μέτρων ἀπὸ τῆς θαλάσσης ὁμάδα οἰκημάτων διὰ τοὺς ὑπαλλήλους, ὅπου καθ' ἑκάστην τῶρα τὸ θέρος παραμένουσιν αἱ οἰκογένειαι τῶν ὑπαλλήλων μετὰ τῶν τέκνων των, ὅσαι βεβαίως ἔχουσι παιδιὰ καχεκτικά καὶ ἐν γένει ἔχοντα ἀνάγκην ἀλλαγῆς, κατὰ δὲ τὰς Κυριακὰς καὶ ἄλλας ἑορτασίμους ἡμέρας καθ' ἃς τὸ κατάστημα εἶναι κλειστόν. Συγκεντρώνονται ὅλοι οἱ ὑπάλληλοι μετὰ τῶν οἰκογενειῶν των, ἐφησυχάζοντες καὶ ἀπολαμβάνοντες τὴν ὡμορφὴν δροσιά τῆς τοποθεσίας καὶ ἀντλοῦντες νέας δυνάμεις διὰ τὴν συνεχιστὴν τῆς ἐβδομαδιαίας ἐργασίας των.

Ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς λουτροπόλεις ἀκόμη ὅπου εἶναι ὑποχρεωμένοι παλλοὶ ὑπάλληλοι νὰ μεταβαίνωσιν ὡς πάσχοντες ἐκ διαφόρων παθήσεων, θὰ ἠδύνατο οἱ μεγάλοι ὀργανισμοὶ νὰ ἔχωσι τὸ περιπετρῶν τῶν ἢ τὸ ἀπλοῦν καὶ ἐξυπηρετικὸν οἶκον διὰ τοὺς ὑπαλλήλους των, κατόπιν προηγουμένης συνεννοήσεως μετὰ τῆς ἐταιρείας, τῆς ἐκμεταλλεομένης τὰ λουτρά, ὅπου νὰ μεταβαίνωσιν οἱ ὑπάλληλοι χωρὶς νὰ ὑφίστανται τὰς τρομακτικὰς, πολλὰκις, δαπάνας εἰς βάρος τῶν ἀποδοχῶν των, μὴ δυνάμενοι νὰ ἀναλάβωσι ποτὲ καὶ νὰ ἀυξήσωσι τὴν ἀγοραστικὴν των ἱκανότητα εἰς βάρος τῆς ὑγείας των πάντοτε, διὰ τὴν ὅποιαν ἐπήγαν εἰς τὴν λουτροπόλιν διὰ τὴν περιθάλψου.

Ἡ πρόνοια, τὴν ὅποιαν θὰ κάμῃ κάθε μεγάλος ὀργανισμὸς διὰ τὴν ὑγείαν τῶν μελῶν του, θὰ εἶναι πολλαπλῶς ὠφέλιμος διὰ τὸν αὐτὸν ὀργανισμὸν, διότι

Εἰς τὴν Βορειοδυτικὴν Ἑλλάδα

'Ακαρνανία - Ἡπειρος - Κέρκυρα

Ἐντυπώσεις τοῦ κ. Ν. Μπαστουνοπούλου

Τὸ βαποράκι τῆς γραμμῆς τοῦ Κορινθιακοῦ μᾶς φέρνει τὰ χαράματα στὸ λιμάνι τῆς Ναυπάκτου, τοῦ θρυλικοῦ Ἐπαχτοῦ ἢ Λεραντε. Λιμενάκι, κατὰ κυριολεξίαν, ποῦ οὔτε τὸ μικρὸ αὐτὸ σκάφος χωρεῖ καὶ ποῦ περιβάλλεται ἀπὸ μισογκρεμισμένα ὄχυρα τεῖχη, ἐνθὺμια τῆς στρατηγικῆς θέσεως τῆς ἱστορικῆς πόλεως. Ἡ σημερινὴ κωμόπολις, ποῦ ἀσφυκτικὰ μέσα στὸν πέτρινο αὐτὸ κλοιό, ποῦ τὴν περιζώνει, δὲν παρουσιάζει κανένα ἄλλο ἰδιαιτέρω ἐνδιαφέρον. Μὲ στέμμα τῆς τὸ κάστρο τῆς κορυφῆς τοῦ λόφου, ποῦ κάθεται σχεδὸν ἐπάνω τῆς, ζῆ μὲ τὴν ἀναμνήσειν τοῦ ἐνδόξου παρελθόντος τῆς, ἀτενίζοντας τὰ γαλατὰ νερὰ τῆς θάλασσης καὶ τὰ ἀχνογάλαζα βουνὰ τοῦ ἀντικρυνοῦ Μωρητᾶ.

Σὲ λίγη ὥρα ἕνα αὐτοκινητάκι—ἱστορικῆς καὶ αὐτὸ ἐποχῆς—μᾶς φέρνει καὶ διασχίζοντας λαγκαδιὰς καὶ ἄγρια φαράγγια στεφανωμένα ἀπὸ πανύψηλα καὶ ἀπότομας κορυφὰς βουνῶν ὀλοτριγυρά, μᾶς ἀνεβάζει ἀπάνω ἀπὸ ἕνα δρόμο ὑποτυπώδη σ' ἕνα διάσελο, σὲ τὰ πόδια τοῦ ὁποίου ἐξανοίγει ἀστραφτοβολοῦσα ἀπὸ τὴν ἀκτίνην τοῦ μεσημεριῶτικου ἡλίου ἡ μεγαλύτερα λίμνη τῆς Ἑλλάδος: ἡ Τριχωνίς. Ὑστερὰ ἀπὸ μιά ὥρα καὶ ἀφοῦ ἀναρριχηθῶμε στὴ φαλακρὴ πλαγιά ἐνὸς λόφου ποῦ κάθεται βουτιέται σ' ἀκύμαντα νερὰ τῆς λίμνης, φθάνουσι στὸ Κεφαλόβρυσον μὲ τὸ ξακουστὸ Κεφαλάρι καὶ τὰ γιγάντια πλατάνια, τὸ ὁποῖο ἂν καὶ λίγο πληκτικὸ ἀπὸ τὰ βουνὰ ποῦ τὸ περιβάλλουν, ἀποτελεῖ ἀξιόλογο κέντρο παραθερισμοῦ τῆς περιφέρειας.

Μετὰ τὸ Κεφαλόβρυσον, κατηφορίζοντας ὀλοένα, προσεγγίζουμε, περνώντας ἀπὸ συνοικισμοὺς χωμένους σὲ πυκνὰ ουστάδες δένδρων, στὴς ὄχθες τῆς λίμνης, ὅπου ἡ βλάστησις πυκνὴ καὶ παντοειδής, χάρις τῷ πολυτίμῳ ὑγρῷ στοιχείῳ, κρύβει σὴν θέα τῆς ἀρυτιώτατης ἐπιφανείας τῆς.

Σὲ λίγο, καὶ ὅσο ξεμακραίνουμε ἀπὸ τὴν λίμνην, ἀρχίζει ἡ μονοτονία τοῦ κάμπου διακοπτομένη μόνον ἀπὸ μερικὸς χαμηλοὺς γηλόφους. Ὀλὴ ἡ ἔκτασις εἶνε σπαρμένη ἀπὸ τὸ μοναδικὸ καὶ πολυτίμῳ προϊόν τοῦ τόπου: τὸν καπνὸ. Στὰ πρόθυρα τοῦ Ἄγρινιου, ὁ δημόσιος δρόμος—σὲ κακὴ πάντα κατάστασις—τροπῶναι κάτω ἀπὸ τὰ πυκνὰ φυλλώματα τοῦ ἐλαιῶνος ποῦ φθάνει ἴσασιν τὴν εἰσοδο τῆς πόλεως, στοὺς καλοστρωμένους δρόμους τῆς ὁποίας κυλοῦμε

ἀπερίσπαστος ὁ ὑπάλληλος καὶ καλῶς προστατευόμενος ἐν παντί θὰ ἔχη ἀκμαιοτέραν τὴν θέρησιν τῆς ἐργασίας καὶ μεγαλύτεραν τὴν ἀφοσίωσιν εἰς τὸ καθήκον του ἐκ φιλοτιμίας, ἀλλὰ συνάμα καὶ ἐκ φυσικῆς παρορμήσεως πρὸς ἀπότισιν τῆς εὐγνώμοσύνης του πρὸς τὸ παντοιοτρόπως προστατεῖτον αὐτὸν ἴδρυμα ὡς συμβαίνει μὲ τὴν ἀναφερθεῖσαν Ἐμπορικὴν Ἐνωσιν Θεσσαλονίκης, τῆς ὁποίας τὸ παράδειγμα θὰ μιμηθῶσιν ἀφεύκτως καὶ ἄλλοι ὀργανισμοί, ἐφαρμόζοντες πρόνοιαν ὑγιεινῆς, ἰδίως διὰ τοὺς ὑπαλλήλους των καὶ ἐξασφαλίζοντας οὕτω τὴν μεγαλειτέραν αὐτῶν ἀπόδοσιν.

μαλακὰ σὲ λίγο. Εἶχαμε 10 χρόνια νὰ δοῦμε τὸ Ἄγρινιον καὶ διαπιστώσαμε ἐξαιρετικὰς προόδους σ' αὐτό, ὀφειλόμενες καὶ στὴν ἀξιοθαύμαστη ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία, προεξαρχόντων τῶν βιομηχάνων κ. κ. Παπαστράτων καὶ στὴν φιλόστοργον δημοτικὴν διοίκησιν.

Ἔτσι ἡ ἐμπορικὴ πρωτεύουσα τῆς Αἰτωλοακαρνανίας—ἀφοῦ ἱστορικὴ καὶ διοικητικὴ εἶνε καὶ θὰ μείνῃ ἡ ἱερὴ πόλις τοῦ Μεσολογγίου—ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ θαυμάσιον τουριστικὸν ξενοδοχεῖον, ἀθηναϊκωτάτους κινή-

Σιδῆρι Κερκύρας. Ἡ ἄμμουδιὰ

ματογράφους καὶ ἕνα πάρκο, πραγματικὸν πνεύμονα καὶ ἀληθινὸν κόσμον τῆς πόλεως, τὸ ὁποῖον δὲν ὑπάρχει σὲ καμμιά ἐπαρχικὴ πόλι.

Περίφημα λεωφορεῖα, μόλις ἀφίχθέντα, ἐκτελοῦν τὴν διαδρομὴν Ἄγρινιου—Ἄρτης, στὴν ὁποία ἕνα ἀπ' αὐτὰ μᾶς ὀδηγεῖ. Ἀφίγοντας τὴν πόλιν τοῦ Ἄγρινιου, τῆς ὁποίας θαυμάζουμε καὶ τὴν ἄρτια ρυμοτομία, κατευθυνόμεθα κυλώντας σ' ἕνα δρόμο ὑποφερτὸ πρὸς τὸν Ἀχελῶν, τὴν πλατεῖα κοίτη τοῦ ὁποίου περνοῦμε σὲ λίγο, ἀπάνω ἀπὸ μακροτάτην σιδερένια γέφυρα. Ἡ διαδρομὴ δὲν παρουσιάζει τίποτε τὸ ἐξαιρετικὸ, τὸ μᾶτις κουρασμένο ἀπὸ τὴν γύρωθεν μεσόγειο ἔκτασι ἀναζητεῖ καὶ λίγο ὀρίζοντα ἀνοικτό. Καὶ νὰ ποῦ σὲ λίγο τὸ γαλάζιον ὄραμα τῆς θαλάσσης τῆς Ἀμφιλοχίας τὸ ἀποζημιώνει πλούσια. Ἡ χαριτωμένη αὐτὴ κωμόπολις—τὸ ἔτερον τῶν ἐπιτεινῶν τοῦ Ἄγρινιου—καὶ ὁ τόπος παραθερισμοῦ τῶν κατοίκων του, ἡ ὁποία ἐξάκολουθεῖ ν' ἀναφέρεται μὲ τὸ κακόηχον ὄνομα τοῦ Καρβασαρά, διαθέτει ἀρκετὰ ξενοδοχεῖα καὶ καταστήματα καὶ τὸ κυριώτερον, δὲν στερεῖται οὐδὲ στιγμῆς τῆς ζωογόνου θαλασσίας αὔρας. Ἀπὸ τὴν Ἀμφιλοχία ὁ δρόμος ἀκολουθεῖ γιὰ ἀρκετὴ ὥρα τὰ φεστώνια τῆς ἀκρογυαλιᾶς τοῦ Ἀμβρακικοῦ, ἀπάνω σὲ κατάφυτες πλαγιὰς μὲ πολυποικίλην ἄγρια βλάστησιν. Τὶς καπνοφυτεμένους ἐκτάσεις ποῦ ἔχουν ἀπὸ ὥρα τελευτῶσι, τὶς διαδέχεται, μόλις ἀπομακρυνθῶμε ἀπὸ τὴν θάλασσαν, ἡ φυτεῖα τοῦ καλαμποκιοῦ—μόνη παρηγορία τῶν πτωχῶν καὶ ὀρεινῶν ἐδαφῶν—ἡ ὁποία τελευτῶσι στὰ πρόθυρα τῆς Ἄρτας, ἀφίγοντας τὴν θέσιν τῆς στοῦς ὀνομαστοῦς πορτοκαλεῶνες καὶ ὀπωρῶνες.

Ἡ Ἄρτα διασχίζεται ἀπὸ τὴν κεντρικὴν δὸδ τῆς ἀγορᾶς καὶ παρουσιάζει ἀρκετὴ ἐμπορικὴ κίνησιν. Δὲν διαθέτει βέβαια ἀκόμη κατάλληλα

ξενοδοχεῖα, ἀλλὰ πρόδοος φαίνεται νὰ σημειοῦται. Οἱ Ἄρτινοι ἐπιδεικνύουν τὴν θαυμασίαν Βυζαντινὴν ἐκκλησίαν τῆς Παρηγορητρίας, τὸ θρυλικὸ «γεφύρι» καὶ τὴν πλατεῖα τῶν μεθυσμάτων θῆα στὴν πρᾶσιν θάλασσαν τῶν φυλλωμάτων τῶν κήπων τῶν ἐσπεριδοειδῶν.

Μία ὀκτακύλινδρον Buick μὲ 70 χιλιόμετρα μᾶς ἀπάγει ἕνα πρωινὸ ἀπὸ τὴν Ἄρτα καὶ σὲ λίγη ὥρα μᾶς φέρνει στὴ Φιλιππιάδα—τὴν θερινὴν πατρίδα τῶν πελαργῶν—ἀπ' ὅπου

ὄχθη τῆς λίμνης καὶ στὴν πρωϊνὴ ὁμίχλῃ θὰ νομίση πῶς βλέπει τὴν πένθημον συνοδείαν τῆς Κυρα-Φροσύνης νὰ ἐκτελῇ τὴν προσταγὴν τοῦ αἰμοδιψοῦς ἀφέντη τῆς...

Οἱ πεσομιστικὸι στίχοι τοῦ ἀληθινοῦ Καρυωτάκη δὲν μᾶς φάνηκαν ἀποδιδόντες τὴν πραγματικότητα γιὰ τὴν Πρέβεζαν. Κάθε ἄλλο παρὰ «θᾶνατος» εἶνε ὁ ἐλαιῶνας τῆς, ἡ θάλασσά τῆς κ' ὁ ἥλιος τῆς. Ἄν τὸ ἐσωτερικὸν τῆς πόλεως εἶνε λίγο ὀπισθοδρομικὸ, «οἱ στενοὶ ἀσπί» μαντοὶ δρόμοι μὲ τὰ ἐπίσημα ὀνόματά τους, ἡ παραλία τῆς ὁμοῦ εἶνε γραφικώτατη, ἰδίως τῶρα ποῦ κάθε μέρα ἐξωραϊζεται καὶ ποῦ στὴ θέσιν τῶν χαλασμάτων ἀπὸ τὴς δονήσεις κα' τῶν παλῶν σπιτιῶν ξεπροβάλλουν ἀριστοτεχνικὰ κτίρια ἀνὰ τὸ ὑποκατάστημα τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς καὶ τὸ καινούργιον ξενοδοχεῖο τῆς. Τὸ ἐπίγειον τῶν Ἰωαννίνων διαρκῶς ἐξελισσεται καὶ ὑπόσχεται πολλὰ διὰ τὸ ἐγγὺς μέλλον.

Ἀντίθετοι ἐντελῶς εἶνε οἱ ἐντυπώσεις μᾶς ἀπὸ τὴν Λευκάδα—τὴ χώρα δηλαδὴ διὰ νὰ ἐξηγοῦμεθα—Ἡ πόλις μὲ τὰ ἐξυλιμένα σπῆτια διαρκῶς δοκιμαζομένη ἀπὸ τοὺς σεισμοὺς δὲν παρουσιάζει καμμιά ἐξέλιξι, ξενοδοχειακῶς δὲ ὑστερεῖ εἰς βαθμὸν καταπληκτικόν. Καὶ ἔτσι παρὰ τὴν ἰδιορρυθμον γραφικότητα τῆς τοποθεσίας τῆς, δὲν ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ παρὰ μίαν ἀριστουργηματικὴν πραγματικὴν πλάγῃ καὶ τὴ θλιμμένη ἀκίνησι τῶν νερῶν τῆς λιμνοθάλασσης καὶ τῶν ἀλυκῶν τῆς.

Ὁ περίπλους ὁμοῦ τοῦ νησιοῦ ἀπ' τὴ μεριά τῆς Ἀκαρνανίας, μόλις τὸ βαπορὶ ἐγκαταλείψῃ τὸν στενὸν καβάθη ἀλᾶκα, ἀποξημιώνει πλήρως. Καταπράσινες ἐξοχὴς ἐκτείνονται ἀπ' τὸ παραθαλάσσιον ὡς τῶν βουνῶν τοὺς πρόποδες μὲ ἐπιπέτασμα τὴν πυκνοφυτεμένην Μαδερὴ ποῦ ἀπετέλεσε τὴν πηγὴν τῆς ἐμπνεύσεως τοῦ μεγαλοφυοῦς ποιητοῦ τοῦ Πατριάρχου καὶ τοῦ Βράχου—καὶ τὴν ὁποία χάρις στὴν εὐγενικὴ ὑποχρεωτικότητα τοῦ πλοίαρχου τοῦ «Πέτρου» κ. Γερογιάννη, περιπλεύσαμε. Στὸ τέλος τοῦ νησιοῦ ὁ κοφερός βράχος τοῦ Λευκάτα ποῦ ὁ θρύλος τοποθετεῖ τῆς Σαπφούς τὸ πῆδημα καὶ δυτικώτερον ὁ σχεδὸν πάντα τρικυμισμένος κάβος τῆς Κυρᾶς. Σὲ 2 ὄρες παραπλεύσαμε τὴν Ἰθάκη καὶ ἀκουροβλοῦμε στὸ θαυμάσιον φυσικὸν λιμάνι τοῦ Βαθέως. Ἀντίθετα πρὸς τὴν Χώρα τῆς Λευκάδος στὴν Ἰθάκη—πατρίδα τῶν ἐφοπλιστῶν, τῶν θαλασσοπόρων καὶ τῶν μεταναστῶν, ἀξίον ἀπογόνων τοῦ Ὀδυσσεῦς—ἡ ὑλικὴ εὐημερία τῶν κατοίκων εἶνε ἐκδηλος. Θαυμάσιος ἀμαξιτὸς δρόμος ἀρχίζοντας ἀπ' τὸ Βαθὺ ἀναρριχώμενος στὸ διάσελο τοῦ στενώτερου μέρους τοῦ νησιοῦ, ἀπ' ὅπου ἀγναντεύουμε συγχρόνως τὴν θάλασσαν τῆς Στερεᾶς, τὸ στενὸν τῆς Κεφαλονιάς καὶ τὸ Ἰόνιον, μᾶς φέρνει στὸ χωριὸν Σταυρὸς μὲ τὴν μεγαλόπρεπὴν ἐκκλησίαν καὶ τὰ πλούσια ἀρχοντοσπίτια ποῦ καταλήγουν στὴν καλύτερην ἐξοχὴν τοῦ νησιοῦ τὸν Κάλαμο. Φιλόφρων ξενοδόχος μᾶς ὑποδέχεται καὶ μᾶς ἐγκαθιστᾷ στὸ κτίριον ποῦ εἶνε κτισμένο στὴν πλαγίαν τοῦ βουνοῦ σὲ ἀπέραντο κήποι ὀπωροφόρων, ἀπ' τὴς βεράντες τοῦ ὁποίου ἀτενίζουμε τὸ πέλαγος καὶ ἀκοῦμε τῶν πουλιῶν

